

ปัจจัยทำนายภาวะสับสนเฉียบพลันในผู้ป่วยสูงอายุที่เข้ารับการรักษา
ในหอผู้ป่วยศัลยกรรมออร์โธปิดิกส์

(Predictive Factors of Delirium in Hospitalized Elderly Patients in Orthopaedic – Surgical Ward)

จินตนา สินธุสุวรรณ* Jintana Sinthusuwan*

ศิริพันธ์ุ สาสัตย์ Siriphan Sasat**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะสับสนเฉียบพลันในผู้ป่วยสูงอายุที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยศัลยกรรมออร์โธปิดิกส์ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรร ได้แก่ ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ภาวะอเล็กโตรไลต์ ความรุนแรงของโรค การใช้ยาหลายชนิด การถูกจำกัดการเคลื่อนไหว และการรับรู้ทางเชาวน์ปัญญา กับภาวะสับสนเฉียบพลันในผู้ป่วยสูงอายุที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยศัลยกรรมออร์โธปิดิกส์ และศึกษาปัจจัยทำนายภาวะสับสนเฉียบพลันในผู้ป่วยสูงอายุที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยศัลยกรรมออร์โธปิดิกส์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยสูงอายุ ซึ่งได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคทางศัลยกรรมออร์โธปิดิกส์ ที่เข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน แบบวัดความรุนแรงของโรค แบบประเมินการรับรู้ทางเชาวน์ปัญญา และแบบประเมินภาวะสับสนเฉียบพลันในผู้ป่วยสูงอายุ ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ หาความเที่ยง โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค มีความเที่ยงเท่ากับ .80, .78, .84 และ .70 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ภาวะสับสนเฉียบพลันในผู้ป่วยสูงอายุที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยศัลยกรรมออร์โธปิดิกส์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.18 คะแนน ซึ่งแสดงว่ามีภาวะสับสนเฉียบพลัน

2. ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการรับรู้ทางเชาวน์ปัญญา มีความสัมพันธ์เชิงลบกับภาวะสับสนเฉียบพลันในผู้ป่วยสูงอายุที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยศัลยกรรมออร์โธปิดิกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.438, -.541$ ตามลำดับ)

3. ความรุนแรงของโรค และการถูกจำกัดการเคลื่อนไหว มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับภาวะสับสนเฉียบพลันในผู้ป่วยสูงอายุที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยศัลยกรรมออร์โธปิดิกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .593, .256$ ตามลำดับ)

4. ตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายภาวะสับสนเฉียบพลันในผู้ป่วยสูงอายุ ได้อย่างมีนัยสำคัญ คือ ความรุนแรงของโรค และการรับรู้ทางเชาวน์ปัญญา โดยร่วมกันอธิบายความแปรปรวนภาวะสับสนเฉียบพลันในผู้ป่วยสูงอายุที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยศัลยกรรมออร์โธปิดิกส์ได้ ร้อยละ 48.5 โดยมีสมการในรูปคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$Z_1 \text{ ภาวะสับสนเฉียบพลัน} = .465 Z_1 \text{ ความรุนแรงของโรค} - .388 Z_2 \text{ การรับรู้ทางเชาวน์ปัญญา}$$

คำสำคัญ : ภาวะสับสนเฉียบพลัน, ออร์โธปิดิกส์, ผู้ป่วยสูงอายุ

* นิสิตพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย